

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-ogerske dežele:
celoletno K 25.—
polletno K 12'50
četrtletno K 6'75
mesečno K 2'10
Za Nemčijo:
celoletno K 28.—
za vse druge dežele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (Inserate) se plačuje od četverostopne petih vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Št. 177.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, 6. avgusta 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Klerikalci in narodno delo.

Nikdar nismo bili prijatelji tistega starikavega in solzavega rodoljubja, ki je vedno pripravljeno prepričevati naše rimske klerikalce o potrebi skupnega narodnega dela. Koliko pol papirja se je že napolnilo s takimi rodoljubnimi prošnjami in pozivi, ki niso dosegli ničesar drugega, kot da so prikrivali in le še pospeševali klerikalno hinavščino. To rodoljubno moledovanje je doseglo v zadnjem času svoj višek v trenutku najbesnejših klerikalnih napadov na največjo slovensko narodno institucijo, Družbo sv. Cirila in Metoda. Političnih zmag pijani kaplani so se zaganjali kakor lačne hijene na našo mogočno narodno obrambno organizacijo. Računali so, da bo zmagala laž in obrekovanje. V službi nemške vlade in rimskega klerikalizma so premišljeno na najostudnejši način začeli boj proti slovenski šolski družbi. Mislili so si, da so tekom svojega gospodarstva na Slovenskem že dovolj zastrupili narod moralno in nacionalno, da ne bo več čutil v sebi toliko moči in zdravega življenja, da bi vstal proti onim, ki ga skušajo vnovič vklepati v še težji jarem tlačanstva in jerobstva. A zgodilo se je drugače. Vsi klerikalni listi po Slovenskem so začeli sistematično hujskati in smešiti 'Cirilmetodarijo', kakor so zaničljivo nazvali slovensko narodno obrambno delo, poklicali so pri tem tudi svetnike iz nebes, ki so morali gledati iz nebes doli na slovenske grešnike in v klerikalno »klaferskem« tonu blagoslovljati klerikalno falotstvo in smešiti naš narodni praznik, jubilej Ciril-Metodove družbe. Papir je potrpežljiv in svetniki so morali ubogati. Pa škodovalo nam vse to ni. Naša organizacija se vedno bolj utrjuje, množe se vrste prijateljev in prijateljic slovenske matice šolske in dohodki družbe nepričakovano naraščajo. Tako se je končal ta klerikalni naskok, ki so ga poskusili vladni in rimski hlapci v znamenju katolištva in v času velike suše v blagajni klerikalnega strankarskega fonda. Ker se klerikalcem dne 6. avgusta l. 1907. na skupščini v Bohinjski Bistrici ni posrečilo upreči te naše narodne organizacije v službo klerikalne stranke, so jo koj proglasili za brezversko in ji pridigovali skorajšnjo smrt. Odcepili so se od nje, a družba CM. je začela vidno napredovati, tako da so se njeni dohodki potrojili, povsod so se oživele in pomladile njene podružnice. Ta vesel pojav kaže najbolje, koliko so klerikalci skozi 20 let v Družbi pomenili in koliko so delali. To spoznanje pa je zbolelo naše ljube nasprotnike in začeli so oznanjati rojstvo »Slovenske Straže«, ki bo »brnila Avstrijo, vero in narod.« Danes je to društvo že ustanovljeno, tudi že pobira denar za vzdrževanje klerikalnega časopisa in za prirejanje tečajev za poboje in nasilstva. Ne bomo apelirali na narodni čut in dolžnost klerikalcev, ker vemo, da je to smešno. Prav dobro se zavedamo tega, da leži skrb za narodno šolstvo na naših ramah, da ljudje, ki so podkupljeni z vladnim

denarjem in dobivajo podpore od kranjske šparkase ne bodo za narodno obrambo žrtvovali svojih sil. Njihovi somišljeniki izdajajo slovenske občine in se družijo s Südmarkovci, (slučaj Ribnica, Petrovčec, Slov. Gradec), tisto nemškutarsko katolištvo, ki ga propagirajo v obmejnih občinah in ponemčenih mestih (Maribor) tudi ne obeta slovenske pomladi. Njih edino in največje »delo«, ki ga danes vršijo, je, da hujskajo in slepijo ljudstvo, izrabljajo njegovo nevednost in ovirajo nas v poštenem narodnem stremjenju.

Mnogokaj se je že maščevalo, a pride še čas obračuna, sedaj sejete veter, a želi boste vihar, kakor ga že dolgo ni bilo na Slovenskem. Proces sčiscenja še ni izvršen, marsikateri polovičar in štreber bo še srečno prijadral v »varen« pristan, saj je pri klerikalcih še dovolj prostora za take vrste značaje. In kakor so v srednjem veku prodajali odpustke, tako imajo danes priliko »spokorjeni grešniki«, da se odkupijo. Društvo »Slovenska Straža«, ki »brani Avstrijo, vero in celo narodnost« sprejema te odkupnine, katoliški listi »Slovenec« in »Straža« pa redno priobčujeta imena teh najmlajših spokorjencev in polovičarjev.

Narodna stranka in 'preobrat' na Spod. Štajerskem.

Ljubljanski »Slovenec« je priobčil minuli četrtek članek o »preobratu« na Sp. Štajerju, poln tistih znanih visokodonečih fraz o »zmagah in uspehih« klerikalcev, katerim verujejo danes morda le še taki ljudje v klerikalni stranki, ki ne mislijo dalje ko do konca svojega nosu in slepo sledijo svojim širokostnim voditeljem. V »Slovenec« se sedaj pojavlja ravno isti pojav, kakor ga je opazil zadnji dve leti vsak razsoden in bister opazovalec že večkrat: klerikalci čutijo, da so doživeli znatne poraze, in sedaj iščejo način, kako bi se oprali. Zato je s »Slovenčevimi« zmagovalnimi frazami vsaka polemika nepotrebnost. Treba je samo pribiti vrsto dejstev, ki bodo že sama na sebi zavrnili te fraze, pobila pa bodo tudi trditve in zavijanja o dosedanjem političnem razvoju na Sp. Štajerju in razmerju Narodne stranke do njega.

1. Narodna stranka ni bila nikoli na Sp. Štajerju v kakršnemkoli oziru vladajoča ali odločujoča stranka. Ona je zbrala v svojih vrstah same opozicijske, ljudi, ki so uvideli, da takratni pravec naše narodne, kulturne in gospodarske politike ni bil pravi in narodu koristen. Kakor hitro se je oglasil klic za zbiranje teh elementov, zavzemajočih največji del narodne inteligence vseh stanov, so se mu odzvali tisočeri glasovi — in moške so začeli boj za reformacijo vsega našega narodnega dela in življenja na Sp. Štajerju, ki še do danes ni končan. Danes se imenuje nositeljica in voditeljica tega boja Narodna stranka;

lahkobi se tudi imenovala drugače, lahko se tudi v bodočnosti spremeni to ime: dejstvo je, da je želja po zdravi opoziciji in kritiki pri nas splošna, da je smisla za gospodarski in kulturni napredek v zdravem narodnem, t. j. antiklerikalnem duhu toliko, da klerikalci ne bodo nikoli več imeli na Sp. Štajerju tistih zlatih časov dolge far niente, katere so uživali pred nastopom narodne stranke. Narodna stranka se ni imela doslej še nikjer boriti za kako svojo posest: bila je še povsod v naskoku — in ako so se klerikalci tokrat ubranili — se ne bodo prihodnjič.

2. Uspehi naše klerikalne delegacije na Dunaju in v Gradcu so naravnost ničevi. Pod Beckom so bili klerikalci v vladnem taboru in so nam takrat pripomogli do ogerske nagodbe, do nemške gimnazije v Ljubljani in do dveh nemških šolskih nadzornikov v slovenskih zemljah. Na Štajerskem je došlo do cele vrste novih sodnih imenovanj, h katerim so klerikalci molčali samo zaradi tega, da se je ustavilo sodno preganjanje propadlega njihovega kandidata Povaleja. Sploh se množi nemško uradništvo na Sp. Štajerju, ker klerikalni poslanci kot večina in odločujoči činitelj slovenske delegacije principijelno ne posredujejo v teh zadevah. Deloma vsled svojih internacionalnih načel, katera vodijo njihove poglavarje škofo in nadškofo, deloma pa tudi zaradi tega, ker nimajo njihovi poslanci razun dveh, treh kranjskih, na Dunaju sploh nikakega ugleda. Po zaslugi klerikalcev se je naša delegacija sploh neizmerno poslabšala v kvalitativnem oziru: dandanes je lahko vsak analfabet, ki nima niti najprimitivnejšega splošnega znanja, klerikalni poslanec. Kakor Thomov Josef Filser . . . Klerikalci niso strokovnjaki niti v finančnih, niti v uradniških, niti v kmetijskih zadevah; še glede teh je citati čudovito navne govore, ki govore o pomanjkanju vsake dalekovidnosti. Najhujše pa je klerikalce udarila obstrukcija. Obstruirali so s pomočjo čeških agrarcev, ker so mislili izsiliti od vlade razpust zbornice. To posebno kaže potek lanske obstrukcije. Dobili bi lahko takrat 5 slov. ministrov in govorilo se je že lani, da nam je bil zasužuran tudi minister rojak. Toda klerikalci se niso adali — dokler niso mahoma obrnili plašča po vetru in pomagali Bienertu iz luže. Uvideli so, da na razpust zbornice ni bilo računati in gerirali so se za rešitelje parlamenta in Slovanov . . . Obstrukcijske historije iz Gradca so znane. Ena kakor druga obstrukcija pa nam je vzela sploh vsak upliv na Dunaju in v Gradcu; jemo neizmerno bridek kruh opozicije. Velike obljube klerikalcev so se razblinile v prazen nič . . . Ne le politično, marveč tudi glede najnujnejših vsakdanjih potreb ljudstva, zlasti ubožnejšega, niso klerikalci ničesar dosegli. Uničili so vinogradnike, povečali splošno draginjo, nahujskali posamezne stanove drugega proti drugemu . . . Ako jih sedaj kdorkoli kliče na odgovor, pa se izgovarjajo na »liberalce«, torej na manjšino! Ni nikjer navada, da bi

LISTEK.

Vanda.

Novela.

Spisal Josip Premk.

V gozdu je bilo hladno in mirno. Jasen dan je bil, nebo kakor umito, samo nad zapadom je samotaril majhen, bel oblak kot izgubljena ovčica sredi širne planjave.

Viktor in Vanda sta hodila naprej, tesno za njima se je gugal gospod Cklincklon, ki je komaj odgovarjal na različna vprašanja in pripovedovanja gospodične Matilde, ki se je očito trudila zabavati ga kolikor mogoče in se ni name niti spomnila, da sem lahko mirno in nemoteno opazoval čudno razpoloženje grajskih izletnikov.

Naposled je umolknila tudi Matilda. Morda je uvidela, da ji Cklincklon v svoji zasoplosti težko odgovarja ali pa je spoznala, da so njegove misli samo pri Vand, ki je stopala pred njim lahno zibajoča se v bokih kakor srna in v svoji svetli obleki in širokokrajim, florentinastim slamanikom še ljubkejša kakor navadno. A brigala se je zanj prav toliko, kot za preplašene ščinkavce in vrabce, ki so trčali začuvši naše korake globlje v gozd. Njena bela roka je božala samo Sultana, ki je hodil poleg nje ponosno, kot da se zaveda nežnosti svojega tovara.

»Bu! Ta peklena vročina!« je izhropel gospod Cklincklon še predno smo prispeli na vrh holma. In res je bil skoro vsak las, ki jih je še dičilo njegovo

piešasto glavo, obtežen z znojno kapljico, ki so mu drkale po tilniku ena za drugo kakor ob dežju kaplje raz kako streho.

Po kaki četrtturni hoji smo dospeli na vrhunec, na majhno planoto, kjer so rastle še nedavno bujne smreke, kakor so pričali močni štori.

»Gospodična Matilda, sedaj pa pojdé vaš trud v klasje«, se je skušal izraziti nekako poetično gospod Cklincklon in pokazal na košaro. »Tjale pojdemo, pod oni borovec, kjer je senca!«

Matilda se mu je nasmešnila in mu sledila, medtem ko je sedla Vanda ne brigajoča se nji na bližnji štor, razprla solnčnik in se zagledala v dolino.

»Glejte, ali ni ta kraj lep«, je dejala in zakročila z roko v polkrogu, »in vendar so ljudje, ki vsega tega ne čutijo.«

Spodaj ob vznožju holma se je svetila rdečkasta streha jagodiške grajščine, pesknata pot po sedli grajskega vrta se je videla kakor tenak, bel trak, in vsenaokrog bogato polje: tu dolga, sneznobela proga zoreče ajde, tam širna ploska višnjevega lanu, zlata plan pšenice in zopet parobek žolte turščice, vmes razori kot dolge rujave niti in po sredi vsega lahnozaokrožena cesta, ki se je izgubljala med zelenjem grajskih bukev. Tupatam se je premikalo par velikih, črnih točk — kmetje, ki so delali na polju, tam nekje od nasprotnega brda so se čuli zategli glasovi — morda je klical pastir svojega tovariša, in nad vsem tem je bilo razpeto nebo kakor široširen višnjev obok, čisto in jasno, še tista neznanca meglica, ki je pretila nad zapadom, je izhlapela v solnčni luči.

»Glejte, kako lepo se odražajo posamezne njive

ena od druge«, me je opomnila in pokazala proti vzhodni strani, kjer je bilo polje, kakor sestavljeno iz različnih ploskev.

Nato se je ozrla naokrog, a ker se je gospod Cklincklon že zadovoljno utaboril v borovi senči in mu je Matilda stregla kot udana ženica, Viktor pa odrezaval tam v brinjevem grmu neke šibe, mi je namignila, naj prisedem. Razprostrla je solnčnik, da me žgoči žarki niso pekli v obraz, nato pa me je pogledala zvedavo in me vprašala šepetaje:

»Kaj misliš ti o Matildi?«

»Ne vem, kaj misliš s tem«, sem ji odvrnil, dasi sem slutil, kaj meni s tem vrašanjem.

»No, tako — — splošno —«

»Splošno meni ni Matilda nikdar ugajala, kakor več«, sem ji povedal odkrito, »in kakor se mi zdi, tudi vidve nista več taki prijateljici, kakor nekda.«

»Uganil si, sicer pa sem ti že včeraj povedala. Ali kaj misliš o njej tako — natatneje?«

Ker sem vedel, kaj hoče izvedeti, sem ji odvrnil:

»Ako se ne motim in kar si gotovo zapazila že tudi ti, je edino gotovo, da ji gospod Cklincklon precej ugaja.«

Vanda je stisnila zobe in spodnje ustnice in je premagala smeh in še predno sem mogel kaj dodati, mi je pritrdila:

»In jaz samo želim, da bi se ogrel za njo tudi Cklincklon«, je dostavila, a tisti hip ji je zmračila čelo neka temna misel in je umolknila.

»Čudno dekle«, je skimala čez nekaj časa. »Ne bi ji prisodila, da prodaja svoje srce tako ceno.«

»Ampak gospoda!« naju je pozval tistikrat go-

se večina tako perfidno izgovarjala na manjšino, kajti večina si mora biti v svesti svojih dolžnosti. Iz prvega sledi: **klerikalci so izrabljali ves političen vpliv slovenskega naroda proti njemu samemu**, deloma v korist ljubljanskemu škofu in svojim falitnim gospodarskim zavodom, ki težijo za gospodarskim polomom Slovencev, deloma pa proti slovenskim naprednjakom, proti manjšini. Sledilo je splošno zmanjšanje naših odpornih sil — in odtod agresivnost centrale ter domačih nemškutarjev. To so torej »uspehi« klerikalcev na političnem polju na zunaj.

In doma? Njihova politična organizacija je ravno tako slaba in ničeva ko »liberalna«. To je pri vseh strankah, katere nimajo svojih članov zbranih v stanovskih organizacijah. In za te ne morejo veljati »kmečke zveze«, ki ljudem v gospodarsko-poučnem in praktičnem oziru ne nudijo ničesar. Poraz svoje politične organizacije je priznaval sam dr. Korošec s tem, da hoče preleviti krščansko-socijalno zvezo v politično organizacijo in vsa društva bi naj postala javna torišča političnih hujskarij. Nimamo ničesar proti temu: začel se bode počasi razkrojavalen proces... Najboljša je in ostane naravna klerikalna organizacija cerkev s svojim duhovništvom; proti tej bomo še imeli hude boje. Sicer pa klerikalci sami neizmerno pridno skrbijo za zmanjšanje ugleda svojih društev in duhovništva... Kaj bi spominjali na umazane afere Roškarjev, Terglavov, Peskov, Lovrenkov, Povalejev, Stuhecev itd.? Vedno več je ljudi, ki sicer še gredo vsled silnega pritiska cerkve s klerikalci, a ki se tega sramujejo, ker vedo, da je nečastno in sramotno...

4. V gospodarskem oziru niso storili klerikalci doslej na Sp. Štajerju ničesar koristnega. Nasprotno: **oškodovali so za četrto milijona kron samo pri dveh propadlih konzumih naše kmečko prebivalstvo**. Kolike so še vsote pri ostalih! Ustanovili so brez števila malih rafajzov, ki pomagajo našemu kmetu do novih nepreglednih dolgov. Ustanovili so stari, solidni slov. posojilnicam konkurenčne, za katere jamčijo gospodarsko slabi in nezanesljivi ljudje. Uvedli so strasten boj proti domačemu narodnemu združništvu, ki je imelo lep in vzvišen pomen trdnjav proti nemškemu kapitalu. Duhovniki obirajo ljudstvo z neverjetnimi goljufijami za denar, osobito so v čislih hranilne knjižice. To je torej gospodarski »preobrat«. Kmalu bodo prinesli klerikalci nove davke iz Dunaja in Gradca, ki bodo letos toliko bolj obtežili prebivalstvo, ker bode lätina srednja ali celo slaba. Njihov boj proti neklerikalnemu združništvu že dosega in presega meje perfidnosti. Čejski Zadrufni Zvezi, ki je trden in soliden zavod, skušajo na vsak način vzeti ugled; smešijo njene zadruge, ki ne gospodarijo tako, kakor klerikalni konzumi. Borijo se proti Narodni stranki, ki baje gospodari v neklerikalnem združništvu na Sp. Štajerskem. Dasi nima odbora Zadrufne Zveze v svojih rokah. Proti njenim listom ne vedo ničesar duhovitejšega povedati, kakor da izhajajo zaradi Lešničarja in Spindlerja. Ali izhaja n. pr. »Slovenec« radi Terseglava in Štefeta? Na kritiko glede pisave naših listov pa ne bodemo odgovarjali; saj pohvalno omenjajo našo pisavo tudi klerikalci sami...

5. Iz navedenega sledi: naša napredna opozicija se mora krepiti in rasti z vsakim dnevom. Vzrok in gradiva za njo je dovolj. Treba je le navdušenih vztrajnih delavcev. Imamo sedaj vse kulturne in gospodarske institucije, ki so potrebne za razvoj naših misli in naših načel in v katerih lahko mirno delujemo. Razvija se naše sokolstvo in razvija se mladinska organizacija. Mladi smo in moči je v nas dovolj. Otresimo se komodnosti in neodločnosti; somišljeniki, pregledajte in presodite naše neizmerno, a idealno lepo delo in pojdite z nami vred veselo v boj! V boj, da dosežemo pravi, in ne kakor klerikalci, samo fiktivni preobrat na Sp. Štajerskem!

Politična kronika.

II KULTURNEMU BOJU V ŠPANJI.

Madridski dopisnik »Matina« je imel razgovor z bivšim ministerskim predsednikom, generalom Lopezem Dominguezem. Ta je izjavil, da danes Canalejas še ni zmagal v svojem boju; jako je še dvomljivo, če sploh zmaga, ter je nadaljeval: Svojim somišljenikom v parlamentu sem toplo priporočal, naj podpirajo Canalejasovo vlado kolikor le možno. — Moral sem to storiti kot prepričan demokrat, a je bila to tudi moja dolžnost kot senatorja. Canalejas more pri svojem delu računati na mojo pomoč. Je to delo težko, a potrebno. Želim mu vsa srečo, ali na njegovem potu je vse polno ovir, katere mu klerikalci še pomnožujejo. Imajo na Španskem moč nad ženskami in s tem vpliv po celi deželi. Glejte, kako se je n. pr. spremenil liberalni Bilbao: sedaj je po vplivu tamošnje jezuitske univerze skoz in skoz klerikalen. Ne morem reči za gotovo, kak rezultat bo imel sedanji boj, priznavam pa, da ga vodi Canalejas jako srečno in z veliko energijo. Dosedanji poskusi za zlomljenje klerikalizma v Španiji so bili zastoj; upajmo, da se Canalejasu posreči njegov namen. — Klerikalni španski in francoski listi (zlasti orleanistični »Soleit«) silovito napadajo špansko kraljico Viktorijo, katero dolže, da je glavna povzročiteljica sedanjega protiklerikalnega gibanja na Španskem.

KRŠČANSKI SOCIJALCI O POLITIČNEM POLOŽAJU.

Kršč. soc. korespondenca »Austria« (katero izdaja Gessmann ml.) piše, da so vse vesti o razpustu državnega zbora neresnične in nadaljuje: »Kar se pa tiče razširjenja sedanje parlamentarne večine, je na tozadevnih vesteh marsikaj resničnega. Sicer so to samo domnevanja, ki se opirajo na želje Saveza južnih Slavena in pa češke klerikalne stranke, za dosego popolne taktične svobode v okvirju »Slovanske jednote«. **Obstruirali ne bodo na noben način v jeseni češki klerikalci in Dalmatinci.** Tudi mladočehi in prof. Masaryk pravijo čisto odkrito dr. Šusteršiču, da si v jeseni svoje parlamentarne taktike ne bodo dali od njega predpisovati. S tem je Slov. jedn. precej oslabiljena in z njo opozicija vsled narodnostnih preprirov v socijalni demokraciji. Seveda je še do vstopa v delovno večino daleki pot. Odločilno bode za jesensko zasedanje stališče Poljakov, ki je danes še čisto nepreračunljivo. Glavni opori politike gališkega namestnika, posl. Stajinski in German, sta doživela zadnji teden več občutnih porazov in sta danes čisto izolirana (?). Gibanje proti namestniku in konservativcem v Galiciji postaja vedno močnejše in bode gotovo vplivalo tudi na Poljski klub. Ta bode sicer še ostal skupaj, toda pri glasovanjih bode vedno nezanesljivejši in treba bode nastalo luknjo v večini od drugod zamašiti, kar bi se lahko zgodilo z Dalmatinci in s češkimi katoliki.

ZANESLJIVOST ITALIJE V TROZVEZI.

Italijanski tisk se bavi sedaj živahno z vprašanjem, ali bi morala Italija pomagati Nemčiji in Avstriji, ako bi se ti zapletli v boj s Francijo, Rusijo in Anglijo. »Lega Navale«, oficij. organ društva za okrepitve italj. vojne mornarice pravi, da se Rusiji ni treba obračati tudi proti Italiji, ker dobro ve, kako stališče bi ista zavzela v slučaju mednarodnih komplikacij. »Mi bi morali imenovati danes vsacega, ki bi zagovarjal potrebo, da se bori Italija s svojima zaveznicama proti Angliji ali Franciji, blaznega«, pravi doslovno list. V »Secolo XIX« pravi Pellegri, tajnik bivšega min. predsednika Zanardellija: »Danes v Italiji sploh nihče niti ne veruje v možnost, da bi se borili proti Angliji ali Franciji. Može, ki so imeli kedaj koli vladno krmilo pri nas v rokah, niso nikomur zakrivali, da trozveza ne bo nikoli pri-

silila Italije k napadu na Francijo ali k jednemu strelu na angleške ladije.« No, to imamo čednega in zanesljivega zaveznika, kateremu na ljubo hoče Aehrenthal absolutno ustanoviti italj. vseučilišče!

Rodoljubni Slovenci in Slovenke!

Dne 14. avgusta vas vabimo v Gaberje pri Celju na

sokolski zlet

zdrufen z veliko ljudsko slavnostjo. Zleta se udeleži celo slov. sokolstvo korporativno ali po zastopnikih.

Štajerske novice.

Celjski sokolski zlet dne 14. avgusta 1910. — Slavnostna pisarna, ki daje vse informacije glede zleta, je odprta vsak dan od 6. do 7. ure zvečer v Sokolskem domu (društvena pisarna takoj pri vходу). — Celjske sokole nujno pozivamo, da se vsi udeležijo prihodnji petek redovnih vaj. — Na obširnem Majdičevem travniku poleg Westnove tovarne je telovadišče že malodane dogotovljeno. Ves prostor, telovadišče kakor prostor za ljudsko veselico bo kroginkrog obdan s plotom. Prihodnji teden postavijo tudi šotore za vino, pivo, jestvine, trafiko itd. — Danes zvečer ob 5. uri imajo voditeljice posameznih šotorov posvetovanje na veseličnem prostoru zaradi razvrstitve šotorov. — Kdor se želi udeležiti slavnostnega banketa v nedeljo dne 14. avgust v Sokolskem domu, naj to javi celjskemu »Sokolu«. Kuver stane za osebo 3 K.

Vstopnice za javno telovadbo na celjskem sokolskem zletu imajo v predprodaji Zvezna trgovina, trafika v Narodnem domu in tvrdka Prica in Kramar. Sedeži stanejo 1.—5. vrste 2 K, 6. vrsta 3 K, lože s 5 sedeži 20 K.

»Slovenec« in »Štajerc« — zaveznika proti slovenskim naprednjakom. Ptujski »Štajerc« je samo ob sebi umevno ponatisnil »Slovenec« članek, v katerem dolže kranjski klerikalci vse slovenske naprednjake velezdaje. »Štajerc« triumfira, da so sedaj vse njegove denunciacije »dokazane« in pravi na koncu. »Kdor je s slovenskimi narodnjaki (t. j. kdor se čuti zavednega Slovenca), ta je proti Avstriji!« Slovenski farji so zares lahko ponosni na krasne sadove svoje politične gonje proti slov. naprednjakom. Pfiu Teufel! Videli in slišali smo že marsikaj grdega v strankarskem političnem boju, a da bi kdo na tako perfiden način iz samega klečoplastva in zaradi Judeževih grošev pobijal in denunciral na veliko veselje tujcev lastne rojake, tega še nismo doživeli. List »Slovenec« ne sodi odslej ravno tako kakor »Štajerc« v nobeno pošteno narodno hišo, v nobeno narodno društvo več. Ako ga bodo še imeli farovži in klerikalna društva, pa bodemo vedeli, da ima opraviti s »Štajerc« zavezniki in Elijalti slovenskega rodu...

Odmevi občinskih volitev v Petrovčah Dne 2. avgusta so se zagovarjali čevljar Anton Karl, posestnik Karl Kuder, organist Franc Jarh in glasoviti žalski kaplan dr. Anton Jehart pred prizivnim senatom celjsk. okr. sodišča zaradi prestopka obč. vol. zakona. Stvar je sledeča: Posestnica Helena Virt je dala pri občinskih volitvah v Petrovčah dne 22. febr. za občinske volitve pooblastilo Andreju Dolinšku, da bi volil s klerikalno stranko. Dala je pa tudi nekaj dni pred volitvo (t. j. kasneje) enako pooblastilo naprednjaku Francu Koštomaju. Prvo pooblastilo sicer ni bilo preklicano, vendar pa Dolinšek ni šel z njim volit, ker je mislil, da je neveljavno, temveč ga

sod Cklincklon skoro kričeče, kaj mislite, da sem košaro res samo zase napolnil?»

Viktor mu je tam od nasprotnega grma nekaj nerazložno odgovoril, menda se mu je zahvalil za ponudbo, a videč, da sva midva vstala, se je približal tudi on.

»Bolje je tako, sicer bi kdo še kaj sumil, dasi mi je pravzaprav vseeno«, je dejala in brsknila s solničnikom po travi.

»Jaz mislim«, je izjavil gospod Cklincklon, »da je najpametneje, ako se od tukaj nikamor dalje ne ganemo. Bajar bodo že tudi brez nas osušili, premočen sem pa že sedaj do kože, ako rinem še dalje, me zadene še kap. Bu! Ta peklenska vročina!«

A Vanda se je temu odločno uprla.

»Kogar seveda ne veselí, lahko ostane tu, a jaz sem se namenila, da grem na Jame in to storim, pa če grem čisto sama!«

»Oh, oh,« je vzdihoval Cklincklon in žalostno pogledal Vando, »saj bi človek še šel, ko bi ne bilo tako peklensko vroče!«

»Pa ostanite tukaj, gospod Cklincklon«, je navsvetoval Viktor, »gospodična Matilda se vam gotovo takoj pridruži, a mi trije gremo na Jame in se čez kakí dve uri vrnemo.«

Gospod Cklincklon je premišljal in ni vedel, za kaj bi se odločil, a sedaj je posegla vmes tudi Matilda.

»Pravzaprav je res nespametno, hoditi v tej vročini dalje, ko človek še v senci komaj prestaja. Ako ostane le kdo tukaj, sem jaz gotovo tudi za to.«

»Ampak ne bodite razžaljeni«, se je začel oprostati, »ako vas popustim kar sredi pota, saj veste,

ta peklenska brda, ta vročina in tako dalje, da je res najbolje, ako vas z gospodično Matildo počakava tukaj. Samo kmalu se vrnite! Saj boste videli, da se res skoro ne izplača mučiti se na Jame. Bajar pač suše, voda odtaka, in ribe bodo lovili in rake — saj to ni nič tako zanimivega. Pa le pojdite, ako vas je volja, in iz košare vzemite seboj, da ne omagate!«

Ko smo se mu tudi za to prijaznost vsi trije zahvalili, smo se kratko poslovili in kmalu izginili čez holm.

Steza se je spustila na drugi strani brda nizdol v večji strmini in vsenaokrog je rastlo gosto grmičevje brez visokih dreves, da je razgled odprt tja datč do višnjevih hribov.

»Ali vidite ono rjavo liso tam pod onim brdom?« je pokazal v daljo Viktor s tenko palčico. »Tam je na Jamah, pod tistim ilovičastim plazom. V dobri poti uri pa smo tam.«

A tistikrat je Vanda obstala in se zagledala doli na levo, kjer so se širili lepi smrekovi gozdovi. Zamolkel trušč se je začul od tam, kot da je padlo nekaj s silno težo.

»Ali sekajo?« je povprašala začudeno in okrog ustnic se ji je začrtala temna poteza.

»Danes so pričeli«, je odvrnil Viktor in stisnil obrvi, kot da mu je to vprašanje neprijetno.

»O moj Bog, najlepše gozd«, je zavzdihnila in gledala zamišljeno tja doli.

Viktor jo je opozoril z ostrim pogledom, a Vanda se ni zmenila zanj in je vzkliknila odločno:

»To moram videti! Ali veš kolikrat sva se podila po tem gozdu?«

Viktor je pogledal v tla in ni odgovoril ničesar.

In do potoka, ki je šumljal v podnožju brda, ni spregovoril nikdo besede. Še Sultan je povsíl svoj pahljačasti rep, kot da ve za bližajočo se propast svojega gospodarja.

»Tu se torej ločimo, ako greš ti v gozd, kjer sekajo«, jo je opomnil Viktor in postal. »Jaz imam najbližje tu čez brv in potem naravnost čez travnike, vi, gospod Lokar, pa bodite tako prijazni in spremite sestro po malem ovinku. Jaz sem bil tam že zjutraj, ko so padale prve smreke ob poti, sedaj sekajo menda nekoliko višje. Pa jaz moram na Jame zaradi ščuke«, se je nasmehnil, »ako se kaj dalje časa zamudita, pa se lahko snidemo pri Mlakarju. Navadna gostilna je, a zadaj za hišo je prijetno in rake bodo danes gotovo imeli.«

»Saj res«, je pritrdila Vanda. »Mlakarjeve Anjele že nisem dolgo videla. Ta je učiteljica nekje na Notranjskem«, se je obrnila proti meni — veselo dekle; midve sva se spoznali predlansko leto o počitnicah.«

»Torej na svidenje!« je dejal Viktor in stopil čez brv, midva z Vando pa sva se napotila po mehki stezi ob žuborečem potoku proti bližnjemu gradu.

Bosopet fantiček nama je pritekél nasproti, a ko je ugledal Sultana, je postal, pogledal na desno in levo in jo naglo udrl čez potok.

Vanda se mu je nasmehnila, a takoj nato mu je namignila z roko in ga poklicala.

Fantiček je obstal, pogledal sem čez potok zelo nezaupno, a videč, da se sklanja Vanda nad Sultana in mu odvezuje zavoj, je smrknil dvakrat in se spustil v tek kolikor so ga nesle noge.

(Dalje sledi.)

je dal organistu Francu Jarhu in ta kaplanu Jehartu. Jarh je pa šel nad Kudra, naj pregovori čevljarja Karla, da gre volit mesto Dolinška. To se je tudi zgodilo. (Kaj pa je delala komisija pri volitvi?) Kuder in Karl sta se pred sodnijo izgovarjala, da nista vedela, da je kaj takega prepovedano, kaplan Jehart pa, da je imel Karla, katerega baje ni poznal, za Dolinška. Vsi štirje obtoženi so bili oproščeni.

Nemci in 14. avgust v Celju. Nemški vodilni krogi zatrjujejo, da bode vladal v Celju dne 14. in 15. avgusta vzoren red in mir. K temu sili Nemce več vzrokov: prvič so storili Slovenci vse, da bi slavnost dvajsetletnice celjskega »Sokola« potekla mirno in veličastno, manifestirajoč sicer za slovenski značaj okolice in mesta a brez vsakega izzivanja na kakoršnokoli stran. Drugič pa je potekla nemška turnarska slavnost v Celju brez vsakega najmanjšega prepira, ker so Slovenci mirovali, dasi je pomenila slavnost za nje izzivanje. Potem pa se boje celjski Nemci od kakih nemirov neugodnega vpliva na okoliške občinske volitve in pa, da bi gibanje »Svoji k svojim« oživel z ono intenzivnostjo kot l. 1908, ko so imeli celjski nemški trgovci in obrtniki velikanske izgube.

K občinskim volitvam v celjski okolici. Doslej so že trije Ambrožičevi kandidatje izjavili, da ne marajo biti v njegovi kandidatni listi odpadnikov in sovražnikov slovenskega naroda. Danes pa pride že četrti: **Martin Vrečer**, po dom. Vipotnik iz Pečovnika, izjavlja, da ga je dr. Ambrožič brez njegovega vedenja postavil v kandidatno listo in da te kandidate ne sprejme. Tako napravijo možje, ki se nočejo dati od celjskih nemškutarjev osramotiti! — **Jutri, ob 8. uri zjutraj, imajo nemškutarji svoj shod za občinske volitve v okolici »pri zamorcu« v mestu. Seveda pod firmo »neodvisnih kmetov«. Bilo bi dobro, da bi se shoda v velikanskem številu udeležili tudi Slovenci in odločno zavrnili sramočenje slovenske celjske okolice in slov. poštenih kmetov obč. odbornikov. Ker nemškutarji niso v okolici ničesar opravili, upajo v mestu kaj doseči!**

Iz Celja. (»Straži« v odgovor.) Že davno se mi ne ljubi več, odgovarjati na razne neumnosti v »Straži« glede moje osebe, ker mi je popolnoma irelevantno, kaj razni klerikalni gimperli — bodisi da se nahajajo v »Stražinem« uredništvu ali pa v Celju — o meni sodijo in pišejo. Včerajšnja »Straža« me napada, češ da je pod mojim predsedništvom »Slov. del. podp. društvo v Celju« jo celo tako daleč zavozilo, da je moralo že svojo gostilno (oziroma gostilniško opravilo) prodati, in izvajajo potem, češ glejte, takšno je »liberalno gospodarstvo«. Ne zaradi svoje osebe, ampak v interesu društva, konstatiram torej sledeča fakta: 1. Gostilna »Slov. del. podp. društva« ni bila — razun morda prvih dveh let — nobeno leto aktivna. Vzdrževalo se jo je, da so imeli »nižji sloji« nekako zbirališče. Tudi ko so bili odborniki društva še razni notorični klerikalci, društvena gostilna ni prospevala, tem manj je mogla prospevati v zadnjih letih, ko se je število javnih slovenskih gostiln v Celju in okolici silno pomnožilo. 2. Ko je sedanji odbor pod mojim predsedstvom prevzel vodstvo društvenih poslov, je bilo njegovo prvo stremljenje, na željo občnega zbora skusiti društveni gostilni seči pod rame, in je v to svrhu gostilniški blagajni odpisal krog 1500 K dolga še iz prejšnjih let pri društveni blagajni. Ko pa je odbor videl, da je gostilna v kljub temu mesec za mesecem pasivna (deloma tudi po zaslugi vrlega somišljenika »Straže«, lastnika hiše, v kateri je imelo društvo prostore, ki jih je jako »skromno« zaračunal!), je v interesu društva sklenil opustitev gostilne, da se društvena blagajna z vsakomesečnim doplačevanjem ne izkrvavi. To je resnica in nič drugega. — **Vekoslav Spindler.**

Iz Zgornje Hudinje pri Celju. Včeraj popoldne ob 5. uri se je vršil pogreb tako rano umrlega marljivega stavca Zvezne tiskarne A. Jezernika. Vkljub hudemu dežju se ga je udeležilo mnogo ljudi, deloma domačinov, deloma meščanov, med njimi vse osobje Zvezne tiskarne in knjigovoznice ter urednika »Nar. Dnevnika«. Tovariši tiskarji so mu dali na krsto dva venca, enega s trobojnico, in so mu tudi zapeli pod vodstvom g. solic. Juga na domu in ob grobu po eno žalostinko. Počivaj v miru, dragi tovariš, med nami ti ostane najlepši spomin!

Stara, vedno enaka zgodba. 30letna dekla Marija Urlep je 30. julija ob pol 4. uri zj. zanesla svojega 14 mesečnega otroka, katerega je imela z županovim sinom Jožefom Pisancom, k fantovim starišem in ga položila tam na prag, na kar je odšla. Ker je začel domači pes silno lajati, je šla Pisančeva županja s hčerjo Malko gledat kaj je in je našla otroka na pragu. Baje ga je hotel ravno pes popasti. Otroka so na to vzeli s praga in ga pustili ležati na solncu in sicer na cementnih tleh do popoldneva, ko ga je mati zopet odnesla. Urlepova pravi, da ne more otroka vzdrževati, ker zasluži na mesec samo 5 K, sin bogatega župana in vzglednega kristjana Pisanca, ki je zapeljal ubogo, nekoliko omejeno dekle, pa noče nič dati za vzdrževanje otroka. Za krščanstvo te klerikalne hiše daje tudi lepo spričevalo dejstvo, da se je pustilo otroka celi dan ležati na vročem cementu. Urlepovo so naznanili sodišču in bo najbrž kaznovana; vpraša se pa, kdo zasluži pravzaprav kazen?

Iz St. Jurja ob J. ž. Včeraj, dne 5. t. m. je udarila strela ponoči ob 11. uri med groznim nalivom v hišo g. Mastnaka, v kateri je prebival najemnik Ojstriž v Lokarjih. Iz goreče hiše so rešili vse pohištvo; požar se vsled plohe ni razširil na druga poslopja. Posestnik je zavarovan le za malo svoto.

Celjske in okoliške Slovence opozarjamo na predstavo „Čebelarjev god“ katero priredi „Bralno društvo“ na Bregu jutri, dne 7. avgusta v „Skalni kleti“. Začetek ob 4. uri popoldne.

Tepež zaradi pšenice. Branjevec Rosenfeld v Ptujtu je obdolžil vpokojenega učitelja Muršeca, da mu kraje pšenice. Policija je res našla pri Muršecu 80 litrov pšenice. To je Muršeca in njegovo boljše polovico tako ujezilo, da sta šla z metlino palico nad Rosenfelda in njegovo ženo ter ju tako pretepla, da morata oba ležati. Zadeva se doigra pred sodnijo.

Neprijetno srečanje. Viničar in zidar Matjaž Žnidarič iz Murščaka pri Gor. Rodgoni je 25. maja na poti domu srečal viničarja in zidarja Klemenčiča, se z njim sprl in ga udaril parkrat z zidarsko latvo da mu je poleg drugih poškodb zlomil tudi na prstu kost. V Mariboru so ga za to obsodili na 2 meseca zapora.

Izginil je iz Ptujta, kakor poroča »Arbeiterwille«, nemški hajlovski krčmar »zum Elefanten«, Klobuttschar. Iščejo ga.

Iz Brezja pri Studencih. V petek 5. t. m. smo imeli hud naliv s točo, ki pa hvala Bogu ni napravila škode. Ob tej priliki je udarila strela ter upepelila hleve posestnika Štefana Potiska. Zgorelo je vse seno in 8 prascev. Ta dan je bilo po Dravinski dolini sploh veliko neurje. Gorelo je tudi v Peklu in Ločah.

Iz Sent Jurja ob Taboru. Odkar je ustanovil pri nas kaplanček nepotrebno čukarijo, je slišati ponoči vpitje čukov, ki se sklicujejo od hriba do hriba. Ako ne bode miru, bo treba čukom pristriči perutnice. Torej, rdečkarji, mir!

Iz Frama. Opozarjamo še enkrat na veliko **Ciril-Metodovo jubilejno slavnost, ki se vrši dne 7. avgusta v Framu pri Mariboru.** Na vspeh je: pozdrav, petje (mešani zbori umetnih in narodnih pesmi), enodejanska burka, srečolov, šaljiva pošta, boj s konfeti itd. Pri slavnosti sodelujejo tamburaši iz Maribora in domača godba.

Mariborska moška C. M. podružnica je odposlala za mesec julij glavnemu vodstvu sledeče prispevke: Članarino 21 K 50 vin., nabral gosp. Berlič pri samskem večeru gosp. Šoštarica 13 K 60 vin., nabirelniki v »Nar. domu« 28 K, pri »Pošti« 7 K, v Selnici 10 K in »Čitalnici« v Studencih 3 K 12 vin., dalje nar. davek (nabral g. Majer) 30 K, skupaj 113 K 10 vin. Podružnica si šteje v dolžnost, da se v imenu družbe zahvali na tem mestu selniškemu krožku za primeroma visoke prispevke. Selnica se smatra kot neka filijalka mariborske podružnice, kar so na poziv podružnice začeli v zadnjem času posnemati tudi drugi sosednji kraji.

Na osemrazredni šoli šolskih sester se vsprejemajo učenke na stanovanje in hrano. Zraven imajo učenke priložnost učiti se šivanja, finih ženskih ročnih del, modernih jezikov, igranja na glasovir, gosli, citre ter brzopisa. — Zavod ima na prodaj ali da v najem glasovir radi pomanjkanja prostora. 457 4—1

Druge slov. dežele.

Odbor narodno-naprednega političnega društva »Skala« v Ljubljani se je na podlagi izpremenjenih pravil konstituiral tako-le: Predsednik dr. Gregor Žerjav, odvetniški kandidat; I. podpredsednik Adolf Ribnikar, tržni nadzornik; II. podpredsednik Adolf Petrin, mizarški mojster; tajnik Anton Jug, licejski profesor; blagajnik dr. Josip Lavrenčič, odvetniški kandidat; knjižničar Valentin Fortič, knjigoveski pomočnik; odborniki: Rado Jereb, notarski kandidat; Ivan Oblak, trgovec; Danilo Šaplja, magistratni oficijal in Franc Škulj, mestni učitelj. Namestniki so: Karol Černe, mesar in posestnik; dr. Oton Fetič, Frankhenim, odvetniški kandidat in dr. Fran Gaberšček, odvetniški kandidat. Pregledniki so: dr. F. Novak, odvetnik; dr. Ivan Oražen, zdravnik in Jos. Reisner, c. kr. profesor.

Kako gospodarji duhovščina z ljudskim denarjem? O tem pripoveduje včerajšnji »Slovenski dom« sledečo zanimivo zgodbo: »Božji namestnik Ludovik Bajc, ki pase dobre katoliške ovčice, in tudi par »liberalnih kozlov« pri Sv. Trojici nad Cerknico, je znan kot bojevit klerikalen petelin. Da ne bi zaostal za svojimi stanovskimi tovariši, si je ustanovil posojilnico, in njegove verne ovčice so, kakor čebelice, pridno nosile svoje krajcarje v farovško »kaso«, kakor se dobrim katoliškim faranom spodobi. Mož pa je delal pogosto izlete v svoj rojstni kraj pod sivim Nanosom. Seznanil se je z »milijonarko«. Obiskoval jo je prav pogosto. Ona mu je obiske vračala. Koliko obiskov je bilo semintja tekoma časa, se ne ve, ve se pa, da je Bajc svoji »milijonarki« posodil 27.000 K. Seveda je to čudno, kako je mogel toliko posoditi, ko jih sam še nikoli ni imel. Toda revizija pride. Prazna blagajna, nobenega pokritja za 27.000 K. — Vse po domače, po farovško. Svar smrdi po poverjenju. Bajc se zave, da izposojeni denar ni bil njegov. Revizorja treba vtolžiti. Dr. Pegan bo vedel, kaj je storiti, hajd kajemu. »Milijonar-

ka« podpiše po dolgem obotavljanju menico, da bo vsaj nekoliko pokritja. Doktor Pegan napravi menično tožbo za 27.000 K, a dobiti je komaj 10.000 kron. Posojilnica pri Sv. Trojici pa ima kakih 17.000 K izgube. Če bi imel pa Bajc več denarja na razpolago, bi gotovo tudi več posodil, saj je on pri posojilnici Sv. Trojice absoluten gospodar. Kmetje bodo morali lepo potrpeti, če bodo hoteli ostati še naprej dobri katoličanje.« List prav umestno pripominja: »Takah božjih osrečevalcev imamo še veliko med našim ljudstvom. Mi jih bomo brezobzirno še naprej pribijali na pranger. Slednji čas pa je, da že vsaj pametnejši ljudje spoznajo, kam jih vodi farovška komanda. Otrsite se je, če ne, se je bodete še bridko kesali, ko bo prepozno!«

Nemška predrznost. Ko je šla četo Sokolov po pogrebu rodoljuba Jerneja Bahovca v Ljubljani iz »Narodnega doma« skozi Zvezdo, bili so v kazini in v bližini nje Nemci kar konsternirani in eden izmed njih je zaklical: »Dass sie nur Courage haben da durchzugehen!« »Sokoli« se za ta izzivalni klic niso nič brigali, mi ga pa priobčujemo, da spozna sloven. občinstvo, komu preti v Ljubljani nevarnost, da ga pretepo, Slovincem ali Nemcem!

Orožništvo na Kranjskem v pripravljenosti? »Slovenski Narod« poroča: Iz povsem zanesljivega vira smo izvedeli, da se je orožnike obvestilo, da ta mesec ne dobi nihče dopusta in da morejo biti vsak čas pripravljeni, da se jih pokliče v Ljubljano. Kaj to pomenja? Ali se gospod Schwarz morda boji, da bodo spravljali javni mir in red v nevarnost gasilci, ki prihite 14. in 15. t. m. v Ljubljano? Ali preti nemara opasnost naši ljubi deželi kranjski od udeležencev slovenskega gospodarskega kongresa, ki bo imenovane dni v naši prestolnici? Sam bog in gospod Černe to vesta, mi o tem nimamo pojma!

Nemški šolski nadzornik za Kranjsko, Peerz, je, kakor poroča »Slov. Narod«, v kazenski preiskavi zaradi spolnega posilstva neke oženjene ženske na Kočevskem. Lep pedagog mora biti človek, ki je tak poštenjak! Smo radovedni, kaj bodo prekle šolske oblasti.

K umoru na Begunjsčici. Z ozirom na okoliščine, ki so se dognale po najdbi glave na Begunjsčici umorjenega Rožiča, so — kakor poroča »Slovenski Nar.«, lovca Eisenpassa, ki je bil še vedno v službi pri grofu Bornu, aretirali in odpeljali v Radovljico.

Neverjetna podivjanost. Z Goriškega se poroča: Neverjetno vam bo zvenela ta vest, a vendar je do pičice resnična. Te dni so hoteli od gotovih oseb nahujskani kmetje v Prvačini odnesti soho Cirila in Metoda z glavnega oltarja. Drugi so se temu uprli in prišlo je do pretepa, v katerem so obe stranke rabile pesti. Ta vest se je bliskoma razširila po vsi Goriški in vzbudila povsodi splošno pozornost, saj je naravnost klasičen dokaz, kako so klerikalci naše ljudstvo podivljali in mu naravnost vsak verski čut iz srca izruvali.

Izkopane starine na Koroškem. Pri Sv. Petru v Brežah so pri izkopavanju našli — glasom poročila »Mira« — imenitne starine iz prvih stoletij krščanstva, ostanke krščanske cerkve bržkone iz četrtega stoletja. Odkrili so temelj in celi oltar iz mramorja, napravljen na grobu svetnika, mramorne stebre in plošče, ki ločijo presbiterij od prostora za ljudstvo, krasen kamenčkasti tlak, škoro nič poškodovan, ki je lepši, kakor oni, katerega so našli pred nekaterimi leti blizu Gospe Sveče. Pravi se, da se je do sedaj našlo kaj tako zanimivega starocerkvenega le v Afriki, in da v Evropi ti najdeni ostanke stare cerkve nimajo para. Izkopavanje se še nadaljuje, da se bo popolnoma videlo, kaj je vse tam bilo. Sv. Peter v Brežah je bil sedež prvih škofov na Koroškem, in se je že prej iskala tam škofijska cerkev, a le na solnčnem kraju hriba, med tem pa so jo našli sedaj na osojnem kraju. Razkrite starine bodo menda ostale tam, kjer so, in je vlada obljubila, da bo skrbela za njih ohranitev.

Nemški privilegij v Avstriji. Celovškemu »Miru« se poroča: Zakaj se je lani izdala prepoved, da se ne smejo narodni kolki prilepljati na naslovni strani pisem in dopisnic, vemo šele sedaj. Pred kratkim dobim razglednico iz Rožne doline, na kateri je prilepljen slovenski narodni kolek pri poštni znamki. Vsled tega je c. kr. pošta bila primorana naložiti kazen 10 vinarjev, kar je vsled lanske zapovedi prav. Moral sem seveda plačati to kazen, ko sem karto sprejel. Danes pa dobim dopisnico, na kateri je nemški obrambni kolek pritisnjen na ravno istem kritičnem mestu. In čudite se sedaj, ljudje božji, kazen je to pot izostala... Taka je pravica na svetu, to se pravi v — Avstriji!

Podljubelj. (Detomor.) V soboto je v Dobravi borovska žandarmerija prijela 35 let staro Terezijo Laussegger iz Ljubelja. Pred osmimi dnevi je povila živega otroka, ga zadušila, potem pa v cekarju prinesla v Podljubelj in ga pri pokopališču skrila v koprive. Komisija je dognala, da je otrok zadušen. Laussegger je že enkrat tri ali štiri leta sedela zaradi detomora. Dosedaj je že imela pet otrok, a samo eden je ostal živ.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta
izdeluje vse različne vrste obutal v mo-
dernih fazonah in po solidnih cenah. V
zalogi ima tudi zgoto vlijeno obutev.

Novosti

v volnenem blagu, v vseh
barvah in kakovostih ter

velika zaloga

francoskih batistov za letne
obleke

de laine Liberty Levantin
v najnovejših vzorcih
priporoča

Karol Vanič, Celje

33 Narodni dom. 52-31

Veletrgovina „Merkur“

∴ Peter Majdič v Celju ∴

priporoča poljedelske stroje kakor:
mlatilnice, vitelje, čistilnice za žito,
slamoreznice, mlino za sadje in
grozdje itd. — Nadalje traverze,
cement, strešno in izolirno lepenko.

Čebelarske orodje.

428 52-3

Suhe gobe, žito, fižol, la-
neno seme, sploh vse deželne
pridelke kupi ∴

Anton Kolenc, Celje

„Narodni dom“ in Graška cesta.

Istotam se dobi vse špeci-
rijsko blago, kakor žito in
deželni pridelki, najcenejše,
na debelo in drobno. —
Premog v celih vozovih, debel
K 2'10, droben K 1'40 100 kg
na dom postavljen v Celju.
∴ Drugam po dogovoru ∴

Darujte dr. sv. Cirila in Metoda!

L. 1911

Ne odlagajte z naročili

na reklamne koledarje za l. 1911, ker so pozneje navadno
vse najlepše številke razprodane. — Zahtevajte vzorce
v Zvezni trgovini v Celju, katere Vam pošljemo franko
proti franko vrnitvi.

L. 1911

Iv. Jax & sin, Ljubljana

Dunajska cesta števil. 17

386 52-11

Priporočata svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

Ceniki zastonj in franko.

249 38-17

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

Franc Strupi

Celje, Graška cesta.

Prevzete vse steklarskih del.

Najsolidnejša in točna postrežba.

priporoča po najnižjih cenah svojo
bogato zalogo steklenih in porcela-
nastih posod, svetilk, vsakovrstnih
šip, ogledal in okvirjev za podobe.

Na debelo!

Na drobno!

Nagrobne

vence

v raznih velikostih in cenah s
trakovi in brez trakov ima v
zalogi

Zvezna trgovina
v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno
pošto. — Brzobjavni naslov:

Zvezna trgovina, Celje.

R. DIEHL, žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko za-
logo doma žgane slivovke,
tropinoveca, brinoveca, vin-
skega žganja in domačega
konjaka.

Narodni slikar in pleskar v Celju.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da izvršujem vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor tudi cerkvena, sobna in dekoracijska, slikarije, črkoalikaštvo na steklo, les, itd. — Prevezamem vsa stavbena in pohištvena pleskar-ska dela, katera izvršujem vestno in po naj-nizjih cenah. — Sprejemem takoj več zanesljivih pomočnikov.

Mihael Dobrave, Celje,
Gospiska ulica šte. 5.

Lekarnarja A. Thierryja balzam

(obl. varovano.)

Edino pristen z nuno kot varstveno znamko.

Največjega učinka proti želodčnemu krču, napenjanju, zaslezenju, motejnu prebave, kašlju, prsnim in pljučnim boleznim, hripavosti. Izredno rane či-steče, bolečine tolažeče. 12 malih ali 6 dvojnatih ali ena velika specialna steklenica K 5'—.

Lekarnarja A. Thierryja centifolijsko mazilo

zanesljivega učinka za otekline, rane, ranitve, še tako stara vnetja. 2 škat-ljici K 3'60. Naslov: Lekarna pri angelu varhu

A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se v skoro vseh lekarnah.

315'18—13

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica kron 3.000.000.

v lastni hiši, Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond kron 400.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

149 40-23

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno vlaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

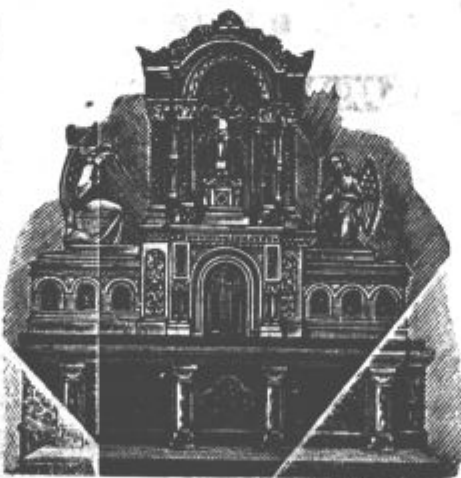
Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzojavi: „Kamnoseška in-dustrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kam-noseška obrt s strojnim obratom.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sljenitov po razno-vrstnih narisih in nizkih cenah.

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s samotnim ali cementnim tlakom.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev).

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-lavanje napisov v iste.

Brušenje, poliranje in struganje kamena s troji.

Winko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju
prevzame vsakovrstna

stavbena zlasti tesarska dela.

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatino v
„Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber novosti, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Agro-Merkur

v Ljubljani.

Uradni prostori: Janez Trdinova ulica št. 8. Podružnica: Trst, ulica Stadion št. 3. Skladišče in kleti v Trstu in Ljubljani.

Agro-Merkur je trgovcem in gostilničarjem itd., zadrugam, društvom itd. najboljši vir za nakupovanje blaga.

Pozor! Umetna gnojila, galica, žveplo, krmila, semena stroji in orodja.

Vina! Štajerska, istrska, dalmatinska, dolenska, goriška, vipavska, zajamčeno pristna vina. Sir, maslo, žito, moka, olje itd.

Agro-Merkur preskrbi vsako blago.

Agro-Merkur kupuje vse pridelke in izdelke.

52-81 Cene najugodnejše, postrežba solidna. 29

Zahtevajte pravila, cenike.

Ponujajte svoje pridelke.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Zvezna trgovina v Celju

V zalogi ima potrebščine za pisalne stroje vseh sistemov po originalnih cenah, kakor: ogljeni papir v treh kvalitetah: črni, modri in vijolčasti. — Trakove za vse sisteme v vseh barvah. — Sprejema tudi abonement na trakove. — Radirke in olje za stroj. Edisonove mimeografe za strojepisce. — Edisonove mimeografe za ročno pisavo. — Voščeni papir, barvo črno in modro za mimeograf. — Vsakovrstne papirje za stroj.

Posreduje pri nakupih pisalnih strojev.

88 48-27

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 odstotke ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji grad in Vranksko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 kron, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podporo različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci, poslužujte se Južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

48 52-30

POSJOJILNICA v CELJU

V lastni hiši
„Narodni dom“

Telefon št. 22

POSJOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1981 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadrugnikov, kateri imajo vsaga nad 12.000 kron vplačanih deležev.

POSJOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštne hranilnice ček. št. 9579

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, who tudi ni član zadruge ter jih obrestuje po 4 1/2%. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga ostagnila vlagateljem. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

Nad 8 milijonov kron hranilnih vlog Nad 332.000 kron rezervn. zaklada

18.59.81